

GAL SOM RURALS

Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu

febrer 2017

---

4 **Descripció del procés de participació de la comunitat en el desenvolupament de l'estratègia.**

---

4 **Descripció del procés de participació de la comunitat en el desenvolupament de l'estratègia.**

Sumari

Descripció de l'estratègia i els seus objectius.	123
Fase d'inici i desenvolupament.....	124
Mecanismes per a la identificació dels diferents agents.....	124
Ferramentes per assegurar la participació de les dones i els joves.....	126
Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar l'anàlisi DAFO, l'examen de necessitats i el potencial de la zona, amb el disseny d'objectius, i el pla d'acció.....	126
Mecanismes per a la integració en l'EDLP dels resultats assolits durant els processos participatius duts a terme en aquesta fase.....	138
Fase de seguiment.....	139
Mecanismes per a la identificació dels diferents agents.....	139
Eines per assegurar la participació de les dones i els joves.....	139
Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar el seguiment de l'estratègia i incorporar propostes de millora.....	140
Mecanismes d'integració en l'EDLP dels resultats assolits durant els processos participatius en la fase de seguiment.....	141
Fase de avaluació	142
Mecanismes par a la integració dels diferents agents.....	142
Eines per assegurar la participació de les dones i els joves.....	142
Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar l'avaluació.....	142
Mecanismes d'integració en l'EDLP dels resultats assolits durant el procés participatiu en la fase d'avaluació.....	143

Descripció de l'estratègia i els seus objectius.

La garantia d'implantar un model de desenvolupament territorial exitós i que assoleixca els objectius perseguits sols pot definir-se de forma compartida i consensuada pels diferents agents del propi territori.

Els plans estratègics tracten de donar coherència a un conjunt de programes i actuacions a realitzar en un determinat territori, incloent un punt de vista multidisciplinar que integren estratègies "bottom-up", presa de decisions conjunta, i una visió a mitjà-llarg termini.

La iniciativa LEADER requereix el desenvolupament d'un procés participatiu inclusiu que explore les necessitats locals des d'una perspectiva multisectorial. Els Grups d'Acció Local (GALs), deuen actuar com entitats que aglutinen a totes les parts interessades presents en un territori concret.

A l'hora de dinamitzar la participació dels actors presents en un determinat marc espacial, es deuen establir els mecanismes adequats per assegurar que tots els col·lectius s'involucren en el procés d'elaboració i desenvolupament de l'estratègia, inclosos aquells que pugua resultar més complicada la seua representació (joves i dones).

Es per això, que resulta essencial que cada GAL promoga la participació activa dels ciutadans dels territoris durant tot el procés d'elaboració i implementació de l'estratègia, quedant representats a través d'entitats públiques i privades. És necessari generar la suficient massa crítica que permeti incorporar totes les opinions, percepcions i propostes dels pobladors dels territoris, per a que d'aquesta manera garantir l'enfocament ascendent, de baix cap a dalt, que deuen caracteritzar les Estratègies de Desenvolupament Local Participatiu (EDLP).

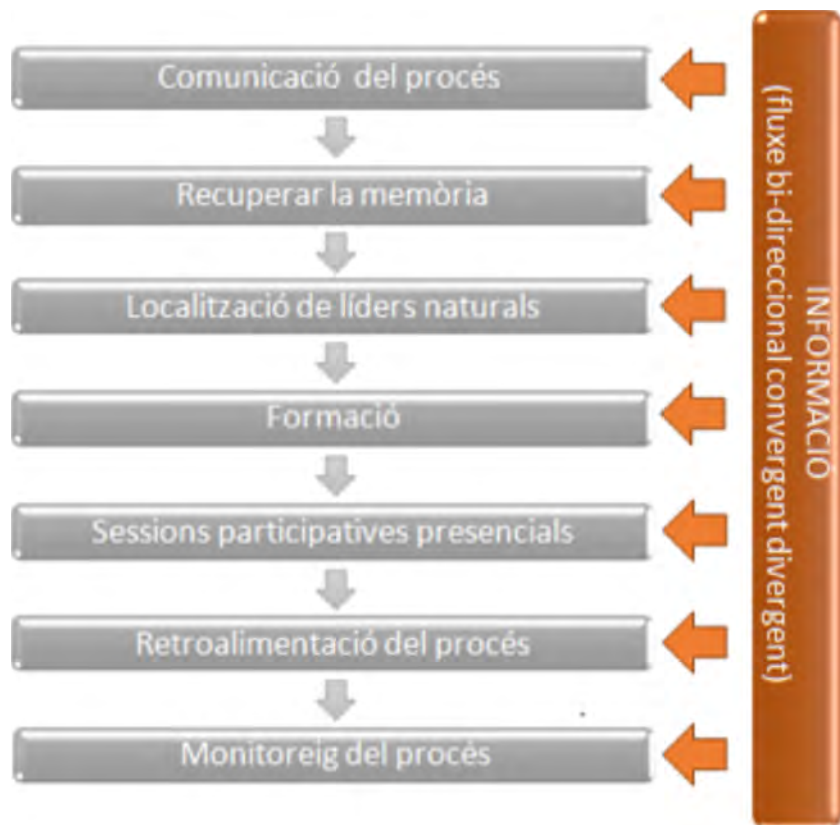
Aquests mecanismes de governança territorial (enfocament ascendent, caràcter holístic i integrador, i visió a mitjà-llarg termini), són els principis que inspiren la present EDLP de l'associació candidata a GAL "Associació Som Rurals".

Aquesta associació, conscient de que un dels factors clau per assegurar l'èxit de la seua estratègia és la posada en comú i consens dels seus objectius, i la definició de les seues línies d'actuació, han articulat els mecanismes i han habilitat les ferramentes necessàries per a facilitar la participació i implementació dels diferents actors del territori que integra l'àrea d'influència d'aquesta candidatura a GAL.

L'EDLP que ha elaborat Som Rurals es basa en els tres pilars bàsics en els que ha de fonamentar-se qualsevol procés participatiu i d'empoderament de la ciutadania:

- 1. Formació.**
- 2. Informació.**
- 3. Desenvolupament de capacitats en els processos de decisió.**

Amb l'objectiu de crear estructures de participació que siguin capaces de prendre decisions consensuades adaptant-se als escenaris d'incertesa.

L'esquema del procés que segueix aquesta EDLP ve reflectit en la figura anterior, i desenvolupa els principis de Formació, Informació i Desenvolupament de capacitats en els processos de decisió, anteriorment mencionats. Tal i com s'observa, durant el disseny de l'estratègia, s'ha dut a terme un procés de comunicació continu i obert a tots els actors implicats.

Fase d'inici i desenvolupament

Mecanismes per a la identificació dels diferents agents

La identificació i incorporació dels actors del territori es va dur a terme mitjançant la celebració d'una sèrie de jornades i xerrades, a les que varen ser convocades tant entitats públiques com les privades presents en el territori, fent extensible les convocatòries a tots aquells ciutadans i ciutadanes que desitjaren involucrar-se a títol individual en el procés.

Perquè la convocatòria de les diferents xerrades resultés un èxit, es va contactar amb les administracions locals incloses dins del territori GAL de Som Rurals, perquè aquestes contactaren a la vegada amb tot el teixit associatiu existent al seu municipi.

Es varen realitzar un total de quatre sessions, el calendari de les quals queda recollit en el següent requadre:

Maig de 2016	Sessió informativa en Ontinyent.
Juny de 2016	Sessió informativa en Ontinyent.
Juliol de 2016	Sessió informativa en Potries.
Desembre de 2016	Sessió informativa en Ontinyent.

En aquestes xerrades i jornades informatives es va fer especial menció a la filosofia que dona suport al programa LEADER, a la necessitat de generar estructures sòlides de participació en els territoris que permeten actuar més enllà d'aquest programa, i donar a conèixer experiències d'èxit emmarcades en programes LEADER anteriors.

Cal mencionar també la sessió que va tenir lloc en desembre de 2015, organitzada per la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament rural, junt al Centre Rural d'In-

formació Europea (CRIE): "Jornada LEADER-PDR. Participació i cooperació en el medi rural valencià", que perseguia els objectius següents:

- **Informar sobre el marc d'actuació en el medi rural, especialment en referència al PDR i LEADER.**
- **Conscienciar de la necessitat de la participació per al futur territorial i concretament en els grups d'acció local.**
- **Estimular el debat al voltant del futur del medi rural i les actuacions necessàries per garantir el benestar de la seua població.**
- **Fomentar la creació d'iniciatives cooperatives.**
- **Iniciar processos de participació i fomentar xarxes de cooperació tant locals com intra i interterritorials.**

A banda de les sessions informatives presencials realitzades durant tota la fase d'identificació i incorporació d'actors al procés, s'ha dut a terme un contacte directe amb tots els prescriptors de procés, per a facilitar d'aquesta manera un flux d'informació bi-direccional, d'anada i tornada, que fora convergent-divergent.

El correu electrònic ha sigut el canal de comunicació oficial i habitual per tal de facilitar la difusió de la informació, el calendari i anunci de sessions i activitats, i totes les notificacions rellevant per al correcte desenvolupament de l'elaboració de l'EDLP.

Ferramentes per assegurar la participació de les dones i els joves.

Des del moment de constitució de l'associació, Som Rurals ha tingut en compte la importància i la necessitat d'aconseguir la implicació de dos dels col·lectius amb un cert grau de vulnerabilitat a les zones rurals: les dones i els joves.

És per això que, als estatuts de l'associació queda recollida la constitució d'una mesa sectorial de dones i altra per a joves dins de la Junta Directiva, per tal de treballar conjuntament amb la resta de sectors i canalitzar les aportacions del propi sector a l'activitat del GAL.

Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar l'anàlisi DAFO, l'examen de necessitats i el potencial de la zona, amb el disseny d'objectius, i el pla d'acció.

Per a completar l'anàlisi DAFO, realitzar l'examen de necessitats i potencial de la zona, i dissenyar els objectius de l'estratègia i definir el seu pla d'acció, l'Associació Som Rurals va dur a terme una sèrie de processos participatius de diversa índole: qüestionaris presencials i online, entrevistes personals i sessions participatives presencials.

Tots els processos participatius que han permès obtenir dades qualitatives han sigut contrastats amb les dades estadístiques estretes de les fonts oficials, i contrast per visita presencial al municipi o contacte directe amb tècnics municipals i responsables polítics.

Qüestionaris

Per tal de recopilar un conjunt de dades necessàries per a realitzar de forma adequada l'anàlisi DAFO, l'examen de necessitats i potencial de la zona, el disseny d'objectius i el pla d'acció de l'EDLP, es varen dissenyar dos tipus de qüestionaris, un d'ells més qualitatiu que l'altre i amb preguntes més obertes on el participant podia reflectir el seu punt de vista sobre la qüestió tractada.

Qüestionari 1

El qüestionari següent tenia la finalitat de recollir totes aquelles dades necessàries per a contrastar i completar els indicadors necessaris obtinguts a partir de les fonts oficials. Aquest qüestionari es va centrar en tres aspectes claus: Demografia, Societat i Benestar, i Ocupació i Treball.

QÜESTIONARI – RECOPIL·LACIÓ DE DADES

Municipi					
Demografia					
Habitants:					
Dones:					
Homes					
Societat i Benestar					
Persones amb discapacitat:					
Homes amb discapacitat:					
Dones amb discapacitat:					
Mesures de protecció a la infància i la joventut desenvolupades al municipi.					
Mesures de recolzament a la dona i de gènere desenvolupades al municipi.					
Ajudes i recolzament a persones amb discapacitat desenvolupades al municipi.					
Ajudes i recolzament a desocupats de llarga durada desenvolupades al municipi.					
Població per nivell d'estudis (primaris, secundaris, superiors, post-grau) (desglossar dades també per total, homes i dones).					
Ocupació i Treball					
Persones ocupades al municipi (desglossar per total, homes i dones).					
Persones desocupades al municipi (desglossar per total, homes i dones).					
Persones desocupades al municipi de menys de 30 anys (desglossar per total, homes i dones).					
Persones desocupades al municipi de més de 45 anys (desglossar per total, homes i dones).					
Estructura empresarial:					
	Total	Indústria	Construcció	Comerç, transport i hostaleria	Serveis
Nº empreses					
Nº d'ocupats					
Nº de autònoms presents al municipi (desglossar per total, homes i dones).					
Nº de cooperatives presents al municipi.					
Nº de Societats laborals presents al municipi.					
Nº d'agricultors professionals presents al municipi (desglossar per total, homes i dones).					
Establiments turístics del municipi:					
Bars / Cafeteries (Nº i places):					
Pensions (Nº i places):					
Hostals (Nº i places):					
Albergs (Nº i places):					
Hotels (Nº i places):					
Cases rurals (Nº i places):					
Càmpings (Nº i places):					

Qüestionari 2

L'altre dels qüestionaris realitzats via telemàtica, tenia l'objectiu de recollir les percepcions dels participants pel que fa al futur d'aquest territori LEADER. En concret, es pretenia que dissenyaren el territori que voldrien i que proposaren accions que permetrien crear eixe territori, i identificaren els protagonistes i els mecanismes necessaris per a fer-ho realitat.

QÜESTIONARI – RECOLLIDA DE DADES QUALITATIVES

Estem elaborant l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu per a l'aplicació de la mesura LEADER durant els propers 6 anys als pobles de

- La Safor: Ador, Alfauir, Almiserà, l'Alqueria de la Comtessa, Barx, Benifairó de la Valldigna, Beniflà, Castellonet de la Conquesta, Llocnou de Sant Jeroni, Palmera, Potries, Rafelcofer, Rótova, Simat de la Valldigna.

- La Vall d'Albaida: Atzeneta d'Albaida, Alfarrasí, Aiello de Rugat, Bèlgida, Bellús, Beniatjar, Benicolet, Benissoda, Benisuera, Bocairent, Bufali, Carrícola, Quatretonda, Fontanars dels Alforins, Guadasséquies, Llutxent, Montixelvo, Otos, el Palomar, Pinet, Ráfol de Salem, Rugat, Salem, Sempere, Terrateig.

- La Costera: Barxeta, la Font de la Figuera.

Creguem que és important que tots aporteu per a que l'estratègia siga el més oberta i real possible. En paral·lel a aquesta enquesta per internet estem fent tallers i processos participatius, si ens acompanyeu en persona el resultat serà encara millor.

Nom complet.

Formes part d'alguna entitat? (Indica quina)

Com voldries que foren la societat i el territori d'aquests pobles d'ací a sis anys?

Quines creus que serien les actuacions principals necessàries per arribar a l'escenari que has descrit a la pregunta anterior?

Quines estructures, mecanismes i protagonistes creus que han possibilitat l'impuls i desenvolupament de les actuacions descrites a la pregunta anterior?

Vols fer constar alguna cosa més?

Sessions participatives presencials: World Café

Les sessions participatives presencials es varen dur a terme mitjançant l'ús d'un tipus de metodologies que aporten un valor afegit als processos participatius: les metodologies apreciatives.

Les metodologies apreciatives configuren un grup de ferramentes basades en l'enfocament generatiu. Aquest plantejament utilitza els recursos de les persones i organitzacions, els seus valors i habilitats per afrontar dificultats i/o desafiaments i innovar. Ajuda a les persones, comunitats i organitzacions a participar en una orientació positiva, focalitzant-se en

la possibilitat, els recursos, l'aprenentatge i en la creativitat allunyant-se de les posicions – algunes vegades paralitzants – centrades en les mancances i els problemes.

Les metodologies apreciatives tenen la finalitat de generar processos de diàleg amb l'objectiu d'aconseguir consensos, facilitar la presa de decisions i reformular les relacions. Es tracta de generar diàlegs transformadors de manera que de forma deliberada i cooperativa es dibuixen aquells escenaris que desitgem. Aquests diàlegs tenen la capacitat de ser efectius en relació amb el canvi, ser inclusius amb totes amb totes les persones participants, reconèixer i recuperar els recursos, i promoure la intel·ligència col·lectiva i les innovacions necessàries per incrementar, així, la convivència i l'efectivitat en les temàtiques considerades.

Entre les diferents dinàmiques apreciatives, es va optar per la dinàmica participativa del World Café, la qual **tracta de recrear un procés natural com el que comunament realitzem amb els nostres familiars, amics, companys, etc.: asseure'ns al voltant d'una taula a parlar.**

El World Café és una metodologia que possibilita la creació de xarxes informals de conversa i aprenentatge social, afavorint la comunicació i l'intercanvi d'experiències entre un ampli nombre de persones sobre qüestions rellevants per a una organització o comunitat. Es tracta d'una dinàmica organitzada a voltant a converses entre individus sobre temes d'interès per a ells, en les que la participació de tots, contribueix a la construcció d'un coneixement, així com idees i propostes d'acció compartides.

És un procés creatiu i col·laboratiu, en el que els grups van generant i construint de manera compartida el seu propi coneixement de forma que les aportacions de cada participant es van articulant de forma estructurada, organitzada i compartida.

La metodologia s'articula a través d'una conversació en la que la gent canvia de taula

entre les rondes, permetent la creació d'una xarxa de connexions que es dibuixen en un curt període de temps. Els principis que caracteritzen aquesta ferramenta són els següents:

1. **Identificar el propòsit.**
2. **Generar un espai acollidor, en el que els participant es senten lliures per a oferir les seues opinions.**
3. **Explorar assumptes importants: selecció de preguntes poderoses, que siguen rellevants a les preocupacions amb el grup i que capten l'energia col·lectiva, la introspecció i l'acció. Les preguntes deuen afavorir una perspectiva positiva i apreciativa.**
4. **Motivar la contribució de tots els participants en la conversa.**
5. **Connectar les diferents perspectives que apareguen.**
6. **Escoltar de forma conjunta.**
7. **Recollir i compartir els descobriments col·lectius, de manera que es recullen les conclusions més importants.**

El diàleg de les sessions participatives dutes a terme per l'Associació Som Rurals es va articular entorn a una sèrie de qüestions que varen permetre extractar i incorporar a l'estratègia les percepcions dels habitants del territori pel que fa a debilitats, amenaces, fortaleces i potencialitats, la qual cosa va contribuir a concretar l'examen de necessitats i potencial de la zona, i a definir de forma consensuada els objectius i línies

d'actuació de l'estratègia; aportacions que serien posteriorment completades amb les entrevistes i els qüestionaris realitzats.

Previ a les sessions pròpiament participatives, i recuperant els principis bàsics en els que es

fonamenta aquesta EDLP de formació, informació i empoderament de la ciutadania, el 9 de gener de 2017 es va realitzar una sessió informativa-formativa a Ontinyent, a l'edifici de la Mancomunitat de la Vall d'Albaida, seu de l'associació. La finalitat de la jornada era la d'explicar l'estat d'elaboració de l'EDLP, quines anaven a ser les passes següents, i quina anava a ser la dinàmica a seguir per a les següents sessions participatives.

Darrerament, es varen realitzar dues sessions participatives obertes a tot aquell que tingués interès de participar en elles, i es va convocar personalment a tots els representants de les entitats públiques i privades que formen part de l'Associació Som Rurals.

Les preguntes que varen ser formulades en estes sessions, i a partir de les quals es va establir la conversa dels participants de les diferents sessions varen ser les següents:

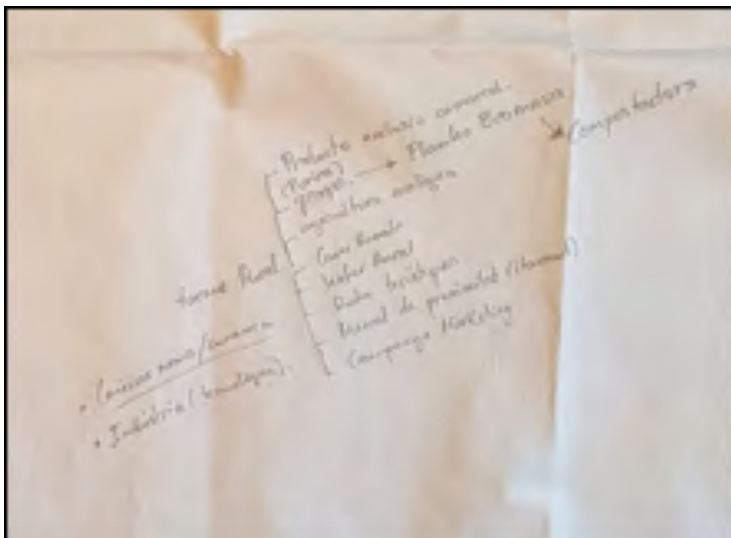
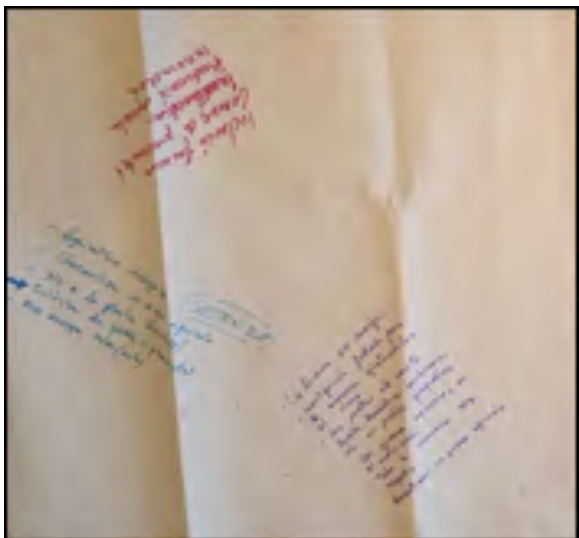
- **Com seria el territori GAL que desitges dins de 5 anys?**
- **Quines actuacions han propiciat la construcció d'eixes espai territorial desitjat?**
- **Quines estructures, mecanismes i protagonistes creus que han possibilitat l'impuls i desenvolupament d'aquestes actuacions?**

Data	Lloc de celebració	Nº de participants	Perfil dels participants
19 de gener de 2017	Bèlgida	32	Representants públics, representants i membres d'associacions i altres entitats privades, tècnics municipals, ciutadans interessats.
2 de febrer de 2017	Llocnou de Sant Jeroni	29	Representants públics, representants i membres d'associacions i altres entitats privades, tècnics municipals, ciutadans interessats.

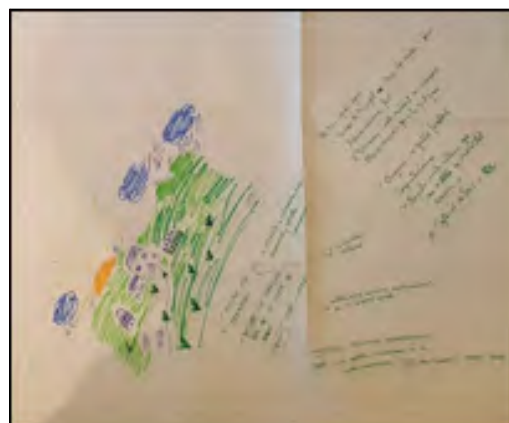
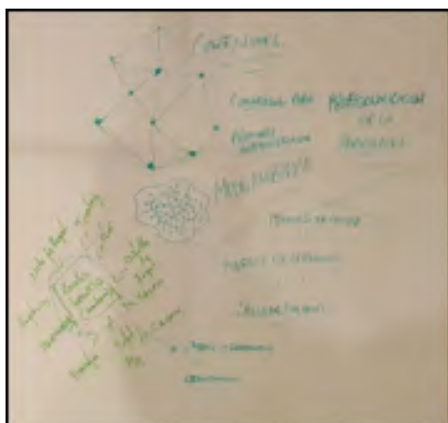

Cal fer menció, que malgrat al cartell de la convocatòria de sessions participatives s'indica que la sessió a celebrar en Llocnou de Sant Jeroni havia de tenir lloc el 24 de gener de 2017, aquesta va quedar suspesa degut a les condicions adverses de l'oratge d'aquell dia, i finalment aquesta es va celebrar el 2 de febrer de 2017.

Llocnou de Sant Jeroni

A continuació, es presenten les conclusions dels World Café celebrats Bèlgida i Llocnou de Sant Jeroni. En la següent figura s'indica quines aportacions varen sorgir en cadascuna de les sessions, i amb quina incidència i reiteració varen anar apareixent, de manera que:

(B): significa que va aparèixer en Bèlgida.

(LI): significa que va aparèixer en Llocnou de Sant Jeroni.

(*): Incidència mitjana.

(**): Incidència elevada.

Quan a les aportacions no apareix cap signe d'incidència es deu a que aquestes aportacions apareixeren durant el procés però no de forma reiterada.

La repetició d'idees permet identificar quines d'eixes línies són més comunament compartides pels participants i quines d'elles poden ser prioritàries.

CONCLUSIONS WORLD CAFÉ – ASSOCIACIÓ SOM RURALS		
1. Com seria el territori GAL que desitges dins de 5 anys?		
Aportacions	On	Incidència
Un territori poblat.	(B) (LI)	
Un territori ben comunicat i amb un servei de transport públic de qualitat.	(B) (LI)	(**)
Un territori verd, saludable i segur.	(B) (LI)	(*)
Un territori ben estructurat, coordinat i col·laboratiu. Un territori ben cohesionat.	(B) (LI)	(**)
Un territori que posa en valor els seus recursos (productes, patrimoni natural i cultural).	(B) (LI)	(**)
Un territori que fomenta un consum de proximitat.	(B) (LI)	(*)
Un territori amb plena ocupació, amb treball de qualitat, que genera oportunitats de treball i condicions igualitàries.	(B) (LI)	(**)
Un territori amb capacitat de promoure i gestionar projectes.	(LI)	
Un territori que comparteix i mancomuna serveis, i ofereix uns serveis de qualitat.	(B) (LI)	(**)
Un territori que fomenta l'associacionisme.	(B) (LI)	
Un territori connectat amb les noves tecnologies.	(B) (LI)	(*)
Un territori que aposta per les Energies Renovables.	(B) (LI)	(*)
Un territori sense camps abandonats.	(B) (LI)	(**)
Un territori amb infraestructures hídriques adequades per a treballar la terra.	(B) (LI)	(*)
Un territori que aposta per una agricultura ecològica, sostenible i rentable lligada a la transformació de productes agroalimentaris.	(B) (LI)	(**)
Un territori que aposta per un turisme rural responsable i de qualitat.	(B) (LI)	(**)
Un territori que ofereix formació especialitzada.	(B) (LI)	(*)
Un territori que aposta per la valia de gent jove.	(B) (LI)	
Un territori lliure de tota classe de contaminació.	(LI)	(*)
Un territori amb un medi natural ben cuidat.	(B) (LI)	
Un territori amb identitat pròpia i amb sentiment de pertinença.	(B) (LI)	

2. Quines actuacions han propiciat la construcció d'eixes espai territorial desitjat?		
Aportacions	On	Incidència
FORMACIÓ		
Fomentar els valors de l'educació en la joventut.	(B)	
Establir programes formatius especialitzats (ex.: agricultura).	(B)	
Establir programes formatius dirigits als joves.	(LI)	
Cursos formatius per agricultors.	(B)	
Crear escoles de capacitació agrària.	(LI)	
Formació i conscienciació en temes de producció ecològica.	(LI)	
Creació d'un Centre Superior de Música Tradicional.	(LI)	
FIXAR POBLACIÓ		
Fomentar la natalitat.	(B)	
Facilitar l'accés a l'habitatge per ocupar cases deshabitades.	(B)	
Establir mecanismes que faciliten la tornada de gent i famílies als pobles.	(LI)	(*)
Garantir els serveis bàsics i llocs de treball per millorar la qualitat de vida, per tal de que la gent es quedi al territori, i establir estratègies per a fixar població jove.	(B) (LI)	(**)
Fomentar una agricultura rentable, com a element fixador de població.	(LI)	
QUALITAT DE VIDA I BENESTAR SOCIAL		
Garantir els serveis bàsics com educació (escoles i escoles infantils públiques), sanitat (metge i pediatria), etc., i establir els mecanismes necessaris per a mancomunar serveis i poder oferir uns serveis de qualitat i abaratir despeses: escoles, abastiment d'aigua potable, abastiment d'aigua de reg, transport, empreses de serveis, serveis a domicili per a majors, manteniment de camins, infraestructures turístiques, instal·lacions esportives (ex.: piscines).	(B) (LI)	(**)
Garantir uns serveis socials de qualitat per a la gent major i per a les persones dependents (ex.: centres de dia, residències, cooperatives de treballs socials, etc.).	(B) (LI)	(**)
Millorar la comunicació entre els pobles, per afavorir una bona comunicació comarcal i intercomarcal, a través d'una millora en les infraestructures i en el servei de transport públic.	(B) (LI)	(**)
Establir vies de comunicació, com vies verdes, que faciliten el desplaçament entre pobles amb bicicleta.	(B) (LI)	
Millorar les telecomunicacions i fomentar l'ús de noves tecnologies (fibra òptica, telefonia mòbil, wifi, etc.), per afavorir la vida diària i el treball.	(B) (LI)	(**)
Creació de cooperatives elèctriques.	(B)	
Fomentar l'esport en la joventut.	(B)	
Facilitar la interconnexió de les xarxes d'aigua potable.	(B)	
Augmentar la seguretat ciutadana.	(LI)	
OCUPACIÓ I PROMOCIÓ ECONÒMICA		
Garantir les infraestructures necessàries (bombeig d'embassaments com el de Bellús, degoteig, millora de canals i sèquies,) per fer de l'agricultura, un sector productiu respectat, fort, rentable i competitiu, introduint millores innovadores que milloren la productivitat (smart agricultura, investigació fructícola).	(B) (LI)	(**)
Apostar per nous cultius més comercialitzables, sense deixar de costat els cultius tradicionals de l'oli i l'atmetla.	(B) (LI)	

Crear un banc de terres comarcal, per tal d'evitar l'abandono de terres de cultiu, i que permeteixca mantenir els camps en correctes condicions per evitar problemes (incendis, afecció al paisatge, plagues).	(B) (LI)	(*)
Establir formes de col·laboració entre agricultors, i entre agricultors i empresaris, per a treballar conjuntament la terra, per introduir innovacions, i per comercialitzar els seus productes.	(B) (LI)	(**)
Aglutinar les entitats agràries en SATs.	(LI)	
Fomentar l'agricultura ecològica i sostenible, a través d'ajudes i subvencions.	(B) (LI)	(**)
Fomentar un sector agrari jove i professional.	(LI)	
Fomentar la rendibilitat del sector agrari a través de processos primaris de transformació (conserves, sucs), que permeteixquen oferir productes artesans de qualitat, habilitant infraestructures comuns (obradors) i assessorament per poder complir les normatives.	(B) (LI)	(**)
Agilitzar la burocràcia per a instal·lació de infraestructures de transformació d'aliments.	(B) (LI)	(*)
Crear una indústria lligada a l'agricultura, que permeti augmentar la rendibilitat econòmica del sector agrari.	(B) (LI)	(*)
Habilitar bàscules públiques per a camions. (LI)		
Fomentar les explotacions ramaderes sostenibles, com a mecanisme que també permeti mantenir el paisatge forestal, incorporar sistemes innovadors, i augmentar la rendibilitat de les mateixes mitjançant l'elaboració de productes derivats (ex.: formatge).	(B) (LI)	
Ajudes i subvencions a PYMES, autònoms, i emprenedors, per a fomentar l'emprenedurisme i crear llocs de treball.	(B) (LI)	(*)
Recolzar els projectes basats en criteris més enllà dels econòmics.	(LI)	(*)
Fomentar les inversions en I+D.	(B)	
Facilitar l'assentament d'indústria tecnològica, que pugui facilitar avanços en altres sectors com l'agrícola.	(B)	(*)
Crear brigades forestals per a mantenir de forma adequada l'estat dels espais naturals.	(LI)	(*)
Establir mecanismes que permeten posar en contacte gent jove amb necessitats econòmiques amb gent major amb necessitats d'autosuficiència.	(LI)	
Potencial un turisme rural, sostenible i respectuós amb el territori, creant i habilitant els mecanismes i les infraestructures necessàries que permeten oferir un producte turístic de qualitat i no de quantitat: bona oferta hostalera i gastronòmica, patrimoni en bon estat, rutes turístiques i senders i vies verdes, vivència d'experiències.	(B) (LI)	(**)
Promocionar el turisme a nivell comarcal, reconegut pels productes i serveis que es puguin donar en eixe territori, i vinculat a esdeveniments puntuals, com poden ser fires.	(B)	(*)
PROMOCIÓ TERRITORIAL		
Fomentar la realització de mercats de proximitat ("mercats de la terra") itinerants, que permeten donar promoció als productes locals, autòctons i ecològics.	(B) (LI)	(**)
Crear un segell de qualitat comarcal i territorial, que permeti identificar el producte elaborat o servei ofert en el territori i diferenciar-lo.	(B)	(**)
Establir estratègies de màrketing col·laboratives a nivell comarcal.	(LI)	
Inventariar tots els recursos (ambientals, culturals i patrimonials), per poder millorar-los i restaurar, i poder posar-los en valor.	(B) (LI)	
Conscienciar i posar en valor, des de menuts, els nostres recursos, la nostra qualitat de vida, etc.	(B)	(*)

Crear i potenciar un sentiment comarcal/territorial que permeta desenvolupar un sentiment d'identitat.	(B) (LI)	(*)
Recolzar el cooperativisme i l'associacionisme, entre ell el cultural, creant una xarxa associativa potent.	(B) (LI)	
Apostar per una política mancomunada.	(B)	
PARTICIPACIÓ I SOSTENIBILITAT TERRITORIAL		
Fomentar la cohesió territorial habilitant mecanismes de col·laboració i comunicació entre els pobles, i millorant la interrelació entre les administracions del territori.	(B) (LI)	(*)
Cuidar i protegir el medi ambient.	(LI)	
Potenciar les energies renovables.	(B) (LI)	(**)
Mantenir de forma adequada els espais naturals (rius, serres, camins).	(B) (LI)	(*)
Correcta gestió i manteniment per part dels propietaris dels terrenys connectats en espais naturals.	(LI)	
Controlar de forma adequada les plagues animals (ex.: conills) i d'espècies vegetals.	(B) (LI)	
Evitar la contaminació per fitosanitaris, posant en marxa punts comarcals de neteja d'equips d'aplicació de fitosanitaris.	(LI)	(*)
Evitar la contaminació lumínica, gestionant l'excés d'enllumenat públic en determinats llocs (ex.: polígons industrials).	(LI)	(*)
3. Quines estructures, mecanismes i protagonistes creus que han possibilitat l'impuls i desenvolupament d'eixes actuacions?		
Aportacions	On	Incidència
PROTAGONISTES		
El Grup d'Acció Local, GAL.	(B) (LI)	
Els pobladors del territori GAL.	(B) (LI)	
Mancomunitat.	(B) (LI)	
Cooperatives.	(LI)	
Associacions i ONGs.	(LI)	
Administració pública.	(LI)	
MECANISMES		
Voluntat d'aconseguir-ho.	(B)	
Participació i col·laboració públic-privada, actuant l'administració pública com a motor.	(B)	
Formació.	(B)	
Ajudes i subvencions.	(B)	
Unitat territorial.	(LI)	
Sentiment comarcal i intercomarcal.	(LI)	
Sensibilitat política davant els problemes existents.	(LI)	
Una bona comunicació territorial.	(LI)	
ESTRUCTURES		
Xarxes de co-working rural, que faciliten les connexions entre agricultors i emprenedors.	(B)	
Estructures que milloren la col·laboració públic-privada.	(LI)	
Escola de qualitat.	(LI)	
Centre mèdic.	(LI)	
El GAL com a equip d'unió de la iniciativa públic i privada, i com a transmissor de les necessitats del territori.	(LI)	

Sessions participatives presencials: Jornada Leader

Durant el transcurs de la Jornada informativa celebrada el 9 de desembre de 2015 a La Font de la Figuera, organitzada, com ja s'havia comentat abans, per la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i el Centre Rural d'Informació Europea (CRIE), es va dur a terme una sessió participativa baix el nom "El futur del medi rural, definit un marc d'actuació pel nostre territori".

Aquesta sessió es va desenvolupar amb forma de joc de rol dirigit pel coordinador de la sessió, a la que els participants es van convertir en un GAL que havia d'identificar els principals camps d'actuació que requerien el seu territori, definir els eixos estratègics per actuar i identificar els agents encarregats de desenvolupar les actuacions dins el GAL. El resultat és un diagnòstic bàsic local que permet establir quins són els interessos dels assistents i també definir quines són les vies de desenvolupament futur que la comarca considera més viables.

Els resultats obtinguts d'aquesta sessió, han sigut cedits pel CRIE per tal de ser inclosos en l'EDLP d'aquest territori, i figuren en el següent requadre:

RESULTATS DE LA SESSIÓ PARTICIPATIVA DE LA JORNADA LEADER

Els grans eixos estratègics desenvolupament dels territoris rurals.

1. Fixar població i atraure nous pobladors. Fixar els joves.
2. Fomentar els projectes que relacionen producte, territori i qualitat.
3. Millorar les comunicacions.
4. Millorar les sinergies entre medi rural i urbà.
5. Reactivar les economies locals.
6. Fomentar i crear sinergies dins el sector turístic.

Els principals recursos a mobilitzar.

1. El patrimoni natural i la recuperació de les activitats agropecuàries.
2. La possibilitat d'accions transversals i el cabal d'experiència acumulada.
3. Les possibilitats oferides per les Tecnologies d'Informació i Comunicació.
4. La possibilitat de generar complicitats i partenariats.
5. Els recursos humans disponibles al territori.

El marc d'actuació necessari per implementar aquests eixos estratègics.

1. Recolzament als emprenedors locals.
2. Fixar els serveis locals per mantenir el nivell de vida.
3. Agilització de tràmits administratius.
4. Preservació i millora dels recursos locals.
5. Reconvertir l'equip tècnic del GAL i el propi GAL en una eina al servei del desenvolupament del territori més enllà de LEADER.
6. Potenciar el paper del llaurador com a mantenidor del paisatge i territori.
7. Aliança rural – urbà per la cooperació i la conscienciació.
8. Consolidació dels serveis des de l'administració local.
9. Consolidació del teixit social.
10. Convertir el GAL en interlocutor territorial amb administracions i altres entitats.
11. Foment del turisme de qualitat.

Els agents necessaris per desenvolupar aquests processos:

1. Administració.
2. Els tècnics de l'administració.
3. Teixit empresarial local i Emprenedors i emprenedores.
4. Associacions i Societat Civil.
5. Investigadors.
6. ADL.
7. Cooperatives.
8. Població local.
9. Organitzacions professionals i sindicats.

Entrevistes

Una altra de les ferramentes utilitzades per a recopilar informació rellevant i incorporar les percepcions dels actors del territori, ha sigut la realització d'entrevistes qualitatives, sense un qüestionari tancat. Aquestes entrevistes han servit per recollir impressions i opinions que matisaren el que les xifres estadístiques indicaven.

NOM	CÀRREC I OCUPACIÓ
Diego Ibáñez Estallarés	President de la Junta Directiva de l'Associació Som Rurals. Alcalde de Bèlgida, i Conseller de Medi Ambient de la Mancomunitat de La Vall d'Albaida.
Vicent Muñoz Jordà	Alcalde de La Font de la Figuera.
Francisco Benavent Pelufo	Representant de La Unió de L'auradors i Ramades del País Valencià. Representant de la Mesa Sectorial d'Organitzacions Professional Agràries.
Enrique Argente Daroqui	Representant del Col·legi Territorial d'Arquitectes de València, delegació de La Costera, La Ribera i La Vall d'Albaida. Membre de la Mesa Sectorial Altres entitats amb caràcter social i econòmic.
Francesc Tortosa Pastor	Doctor en geografia per la Universitat de València, expert en paisatge i patrimoni cultural i natural del medi rural.

Mecanismes per a la integració en l'EDLP dels resultats assolits durant els processos participatius duts a terme en aquesta fase.

Els resultats dels processos participatius duts a terme en la fase inicial i de desenvolupament de l'estratègia han quedat integrats de forma adequada en la definició de la mateixa, de manera que les dades estadístiques i informació quantitativa procedent de fonts oficials i qüestionaris realitzats, ha sigut articulada i complementada amb els resultats de les sessions participatives presencials, els qüestionaris online i les entrevistes qualitatives, per a d'aquesta manera:

- Completar l'anàlisi DAFO del territori GAL.
- Completar l'examen de necessitats i potencial de la zona.
- Dissenyar de manera consensuada els objectius a assolir per l'EDLP.
- Proposar les línies d'actuació que constituïran el pla d'acció.

Fase de seguiment

La fase de seguiment, control i avaluació de qualsevol estratègia és un dels punts més importants de la seua implementació. Malgrat això, sol ser la gran oblidada.

En el cas de l'EDLP de l'Associació Som Rurals s'han contemplat les ferramentes necessàries per a que les línies i accions establertes en la mateixa s'implementen de la forma més adequada possible per així poder assolir els objectius preestablerts de forma consensuada, i poder adaptar-se als escenaris d'incertesa.

Mecanismes per a la identificació dels diferents agents

L'Associació Som Rurals, entén que el procés participatiu i d'implicació dels actors i ciutadans i ciutadanes del territori, no finalitza amb la redacció de l'EDLP, sinó que aquest procés ha de ser la base del desenvolupament, seguiment i avaluació de l'estratègia.

La Junta Directiva de Som Rurals, com a òrgan de representació de l'associació, serà la responsable de garantir durant el període de desenvolupament de l'estratègia un flux bi-direccional de la informació, que a més a més haurà de ser convergent-divergent.

La Junta Directiva del GAL continuarà duent a terme una tasca informativa i de dinamització de la massa crítica sorgida durant la fase anterior. Per a fer-ho efectiu, emprarà els següents mecanismes:

- **Convocatòria de les pertinents assemblees del GAL.**
- **Xerrades informatives concretes.**
- **Utilització de nous dels canals de comunicació (xarxes socials, manteniment d'una plataforma d'emmagatzemament de documentació online, etc.) i manteniment del utilitzat fins ara (comunicació a través de correu electrònic).**
- **Dinamització de les meses sectorials.**

D'aquesta manera, tot aquell ciutadà o ciutadana, o nova entitat que desitge sumar-se al procés o estar-ne informat, tindrà la possibilitat d'estar assabentat de les passes que es van donant.

La continua informació que es trasllade des del GAL servirà, d'entre altres, per a donar garantia del funcionament del propi GAL, i com a mètode per assegurar la transparència en la presa de decisions.

A més a més, per a que les decisions que es prenguen en les sessions de la Junta Directiva i de l'Assemblea siguen les acceptades de manera consensuada, i totes les persones constituents puguen exercir el seu dret a vot amb igualtat de condicions, la Junta Directiva facilitarà la formació i informació necessària per a que tots els dubtes que poden sorgir al voltant d'un tema determinat queden resolts, i cada representant pugua exercir el seu dret a vot amb plenitud.

Eines per assegurar la participació de les dones i els joves.

La participació de les dones i els joves en la fase de seguiment de la implementació de l'estratègia es durà a terme mitjançant la consolidació de funcionament de la mesa sectorial constituïda en cadascun dels dos sectors.

Aquestes meses sectorials funcionaran de igual manera que la resta de meses sectorials constituïdes: reunions periòdiques per a realitzar un anàlisi dels avanços que van fent-se en el marc de l'estratègia en el seu sector, i com es veuen reflectits els mateixos en el territori.

A més a més, es fomentarà la creació d'associacions de dones i associacions juvenils en la zona, i s'impulsarà el desenvolupament d'activitats per afermar les relacions dins del propi sector i amb la resta de sectors identificats: xerrades informatives, tallers, activitats formatives, jornades d'intercanvi d'experiències intra i interterritorials, etc.

Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar el seguiment de l'estratègia i incorporar propostes de millora.

Partint de la base de que l'èxit de l'EDLP dependrà del grau d'implicació dels diferents actors socioeconòmics del territori i de la capacitat d'anar adaptant de forma consensuada l'EDLP als canvis que es vagen tenint lloc en el territori, és necessari adoptar mecanismes que permeten realitzar un correcte seguiment de la posada en marxa de l'estratègia. És per això, que l'Associació Som Rurals te previst dur a terme les següents accions:

- **Jornada de presentació del document definitiu de l'EDLP.** La Junta Directiva del GAL convocarà a l'Assemblea a assistir a la presentació del document definitiu de l'estratègia abans de ser presentant a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament rural. Aquesta presentació tindrà lloc el dia 23 de febrer de 2017 al domicili social de l'associació (Edifici de la Mancomunitat de la Vall d'Albaida, a Ontinyent).
- **Reunions periòdiques de la Junta Directiva i de l'Assemblea del GAL, amb la finalitat de realitzar el seguiment dels projectes que es van presentant, avaluant i executant,** i com estan repercutint els mateixos en la consecució dels objectius establerts en l'estratègia.

- **Sessió bi-anual de revisió de l'estratègia, amb l'objectiu principal de realitzar un anàlisi minuciós de l'estat del compliment de l'EDLP:** es revisaran els continguts de l'anàlisi DAFO, les necessitats i potencialitats de la zona, els objectius establerts i el pla d'acció dissenyat. Aquesta revisió, es durà a terme mitjançant un procés participatiu amb un nombre de sessions i metodologia adequades per a cobrir tot el territori e implicar a tots els agents.

- **Sessions de treball periòdiques de les Meses Sectorials** amb la finalitat d'anar validant les accions realitzades en cadascun dels sectors, fomentar la coordinació i participació dels integrants, intercanviar informació, i establir xarxes de col·laboració i de generació de coneixement.

La periodicitat d'aquestes sessions quedarà subjecta a la voluntat dels integrants de cadascuna d'elles, sent necessari i recomanable establir com a mínim la celebració de dues sessions anuals.

Les **meses sectorials** que constitueixen l'Assemblea de l'Associació Som Rurals, i que així queden recollides als seus estatuts, són les següents:

- **Mesa Sectorial Medi Ambient i Forestal.**
- **Mesa Sectorial d'Organitzacions Professionals Agràries.**
- **Mesa Sectorial Empresaris, Pimes i Autònoms.**
- **Mesa Sectorial Cooperatives.**
- **Mesa Sectorial Joves.**
- **Mesa Sectorial Dones.**
- **Mesa Sectorial Altres entitats amb caràcter social i econòmic.**

Els membres de les meses sectorials tindran el deure de recollir les inquietuds del seu sector i traslladar-ho a la mesa corresponent. De la mateixa manera que seran també els encarregats de traslladar als actors del seu sector el que s'haja tractat en cadascuna de les sessions de treball, per a d'aquesta manera, garantir el flux d'informació necessari en aquest

tipus de processos: bi-direccional, convergent-divergent.

- Realització de processos participatius puntuals, a mode de xerrades, jornades temàtiques o jornades d'intercanvi d'experiències. Serà important continuar la tasca realitzada i aprofitar el teixit participatiu generat durant la fase d'inici i desenvolupament per a fomentar i mantenir les xarxes de col·laboració i coordinació intra i interterritorials creades, per tal de fomentar la cohesió territorial i treballar per a construir un territori aplicant un enfocament de baix cap a dalt (ascendent).
- Constitució d'un Observatori de Seguiment que done garantia de la implementació de l'EDLP. Aquest òrgan haurà d'estar constituït per membres de la Junta Directiva del GAL, per membres de l'Assemblea, per membres de les Meses Sectorials, i pel gerent del GAL o per algun membre de l'equip tècnic i/o administratiu. D'entre les funcions a desenvolupar per l'observatori estaran les següents:
  - Analitzar l'activitat duta a terme per la Junta Directiva i l'Assemblea del GAL.
  - Analitzar les tendències futures d'elles polítiques i plans, i elaboració d'informes sobre programes i actuacions que s'estan desenvolupant en el territori GAL dins del programa LEADER 2014-2020, i veure com estan influïent altres programes d'ajudes i subvencions.
  - Establir un Sistema d'Indicadors de Seguiment i Avaluació per a poder basar les seues avaluacions durant i ex-post.
  - Crear, mantenir, i gestionar una base de dades per emmagatzemar els resultats dels anàlisis i informes, i registrar l'evolució dels indicadors.
  - Establir mecanismes de coordinació entre la Junta Directiva, l'Assemblea, i les Meses Sectorials.
  - Realitzar propostes per a reconduir o adaptar les desviacions detectades per a la consecució dels objectius establerts en cada cas.

Mecanismes d'integració en l'EDLP dels resultats assolits durant els processos participatius en la fase de seguiment.

L'EDLP com a document estratègic ha de ser un marc de referència viu i dinàmic que ha d'anar sent adaptat als canvis, i així quedar reflectit en els objectius a assolir i en les línies d'actuacions definides per aconseguir-ho. Per a dur a terme la integració en l'estratègia dels resultats dels processos participatius duts a terme durant la fase de seguiment, l'Observatori de Seguiment haurà de ser l'òrgan clau. Aquest organisme serà l'encarregat de recopilar els resultats obtinguts després de dur a terme les diferents accions previstes per a la fase de seguiment, i amb ells, realitzar un anàlisi dels indicadors de seguiment, que prèviament hauran de ser establerts pel propi observatori, per tal de facilitar el procés d'avaluació.

Fase de avaluació

L'avaluació del procés d'implementació de l'EDLP es durà a terme de manera participada, seguint amb l'esperit inspirador de la mateixa. A més a més, aquesta avaluació es durà a terme de forma continuada, és a dir, **es farà una avaluació durant i ex-post, sent l'Observatori de Seguiment l'òrgan responsable de dur-la a terme.**

Mecanismes par a la integració dels diferents agents.

L'Observatori de Seguiment, com a òrgan garant del correcte desenvolupament de l'EDLP, s'encarregarà de divulgar els resultats de la fase de seguiment i els informes d'anàlisi d'avaluació. Aquest, emprà els canals de comunicació preestablerts:

- Correu electrònic, per a distribuir i comunicar resultats parcials de seguiment.
- Publicacions en xarxes socials.
- Depositar en una plataforma d'emmagatzematge online els informes de seguiment i avaluació realitzats.

Amés a més, haurà de dur a terme la celebració d'unes Jornades anuals de comunicació de resultats de seguiment i avaluació.

Eines per assegurar la participació de les dones i els joves.

Les meses sectorials de joves i dones constituïdes hauran d'emetre els corresponents informes de seguiment que traslladaran a l'Observatori de Seguiment, per a que aquest pugui completar els indicadors de seguiment i l'avaluació pugui ajustar-se el més possible a la realitat.

Aquestes meses sectorials desenvoluparan l'activitat a l'igual que ho faran la resta de meses sectorials: sessions de treball periòdiques que fomenten la col·laboració dins del sector, i que funcionen com a canal de comunicació entre el GAL i la ciutadania.

Dinàmiques de participació i tipologia de les mateixes per a realitzar l'avaluació.

Per a realitzar una correcta avaluació del desenvolupament, seguiment i avaluació de l'EDLP, es duran a terme les següents accions:

- Reunions periòdiques de la Junta Directiva i de l'Assemblea del GAL, en les que s'emetrà els corresponents informes de seguiment en els que quedaran reflectit els aspectes relatius a les tasques administratives de gestió del GAL i a la implementació de l'EDLP: projectes valorats, evolució dels projectes aprovats, consecució d'objectius, problemes detectats, etc.
- Sessions de treball de les Meses Sectorials, després de les quals s'emetrà els corresponents informes de seguiment periòdic en funció de les sessions. Les conclusions principals d'aquests informes seran recollides en un informe de seguiment anual. Aquests informes anuals recolliran tota l'activitat duta a terme per cadascuna de les meses, i seran integrats per l'Observatori de Seguiment per a poder realitzar una correcta avaluació del desenvolupament de l'estratègia en els diferents sectors.
- L'Observatori de Seguiment serà l'encarregat d'integrar tots informes de seguiment periòdic que elaboren les taules sectorials i la Junta Directiva del GAL, per així poder anar completant de manera adequada i carterà el Sistema d'Indicadors de Seguiment i Avaluació establert.

A més a més, amb tots els informes de seguiment anuals aquest observatori elaborarà un informe d'avaluació anual global, per a poder obtenir, i així transmetre, una idea general de l'estat d'implementació de l'EDLP: els objectius que estan sent assolits, i les desviacions respecte a ells i al pla d'acció detectades, per a poder adoptar les mesures correctives adequades.

- Jornada d'Avaluació Anual, que tindrà com a objectiu el donar a conèixer als membres del GAL i als ciutadans, de manera general, els resultats de les avaluacions periòdiques i l'evolució dels indicadors de seguiment.

Aquesta jornada també servirà per a donar a conèixer les activitats que han sigut realitzades per les diferents Meses Sectorials i per la Junta Directiva del GAL, i com han anat incorporant les mesures que han permès adaptar les desviacions i ajustar els paràmetres dels indicadors.

Aquestes jornades anuals es prolongaran una vegada finalitzat el període comprès per l'actual mesura LEADER 2014-2020, per així poder dur a terme l'avaluació ex-post. De la mateixa manera, s'adaptarà el Sistema d'Indicadors per a poder realitzar aquesta avaluació de manera adequada.

Mecanismes d'integració en l'EDLP dels resultats assolits durant el procés participatiu en la fase d'avaluació.

La gestió d'un adequat Sistema d'Indicadors de Seguiment i Avaluació permetrà sintetitzar els resultats dels informes de seguiment, per així poder proposar les mesures correctives i anar adaptant l'EDLP als nous contextos i als canvis que es produeixquen al territori, està en la base de la integració en l'EDLP dels resultats assolits durant els processos participatius de la fase d'avaluació. Serà l'Observatori de Seguiment qui el responsable de que aquesta tasca es duga a terme de la forma més adequada possible.

